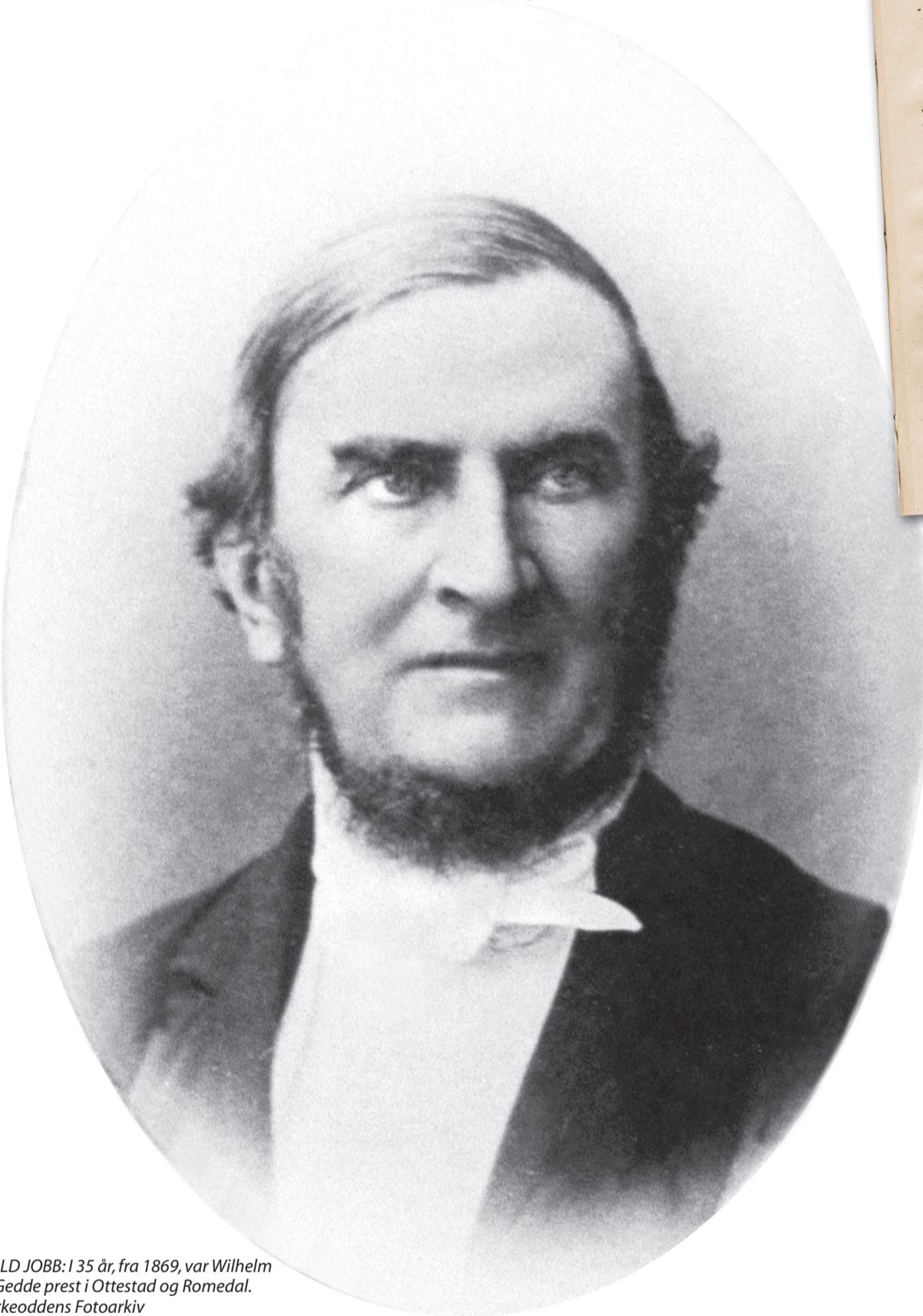
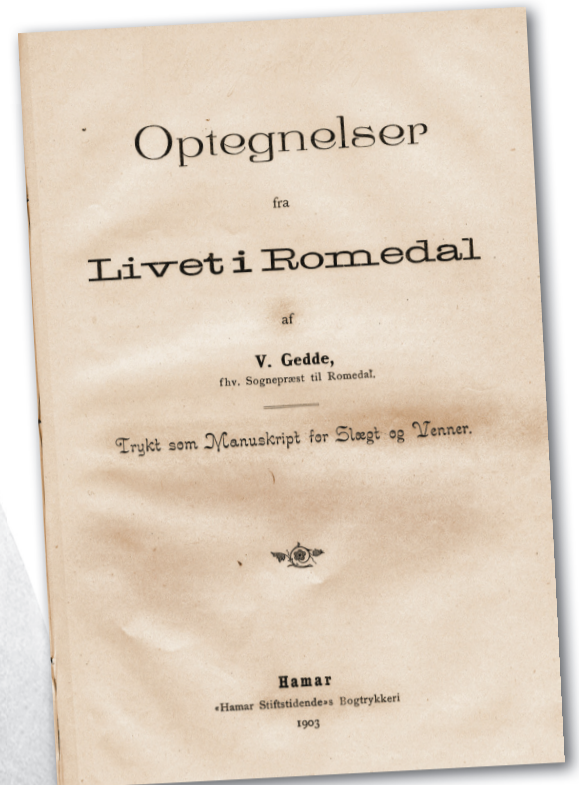

MEMOARER: Wilhelm Julius Kleist Gedde ga ut tre hefter med historier fra livet sitt. Slik ser coveret til "Optegnelser fra Livet i Romedal" ut.

VARM OG KALD JOBB: I 35 år, fra 1869, var Wilhelm Julius Kleist Gedde prest i Ottestad og Romedal. Foto: Domkirkeoddens Fotoarkiv

Presten som badet i meskekaret

I 1867 ble 49 år gamle Wilhelm Julius Kleist Gedde ansatt som residerende kapellan i Ottestad. Fem år senere kom han til Romedal som sogneprest, et embete han hadde i nærmere 30 år (pensjonsalderen var høy den gangen).

Gedde var født og oppvokst i Kristiania, der han i mange år hadde vært lærer og bestyrer ved Hartvig Nissens skole, da han som godt voksen fant ut at han ville bli prest. I noen selvbiografiske skrifter, trykt som *Manuskript for Slægt og Venner*, har han fortalt om den store overgangen fra skolejobben i hovedstaden

til å bli prest og bonde på Hedemarken. En stor del av prestens lønn var nemlig knyttet driften av prestegården.

I sine memoarer beretter Gedde om møtet med bygdefolket og bygdekulturen i Stange og Romedal, noe han opplevde som både hyggelig og interessant, men i enkelte tilfeller også forunderlig og overraskende. Og det skinner

igjennom at han i selskapelig sammenheng fant seg mest til rette i omgangen med *kondisjonerte familier*, enten på de store gårdene i bygda eller hos embetsmannsfamiliene i Hamar.

Vi får også høre om iskalde kirker, om politiske og teologiske stridigheter og om lærere som nektet å fungere som *Bibliothekarer* fordi *Bogsamlingene indeholdt Eventyr*. Og vi får høre om reiser rundt i bygda, med hesten som trekraft. På lengre turer, for å besøke slektninger i Kristiania eller sin gode venn, **Eilert Sundt** på Eidsvoll prestegård, var han henvist til å bruke dampbåten

fra Gillund.

Sammen med sognepresten i Stange hadde presten i Ottestad også ansvaret for prestedtjenesten på Tangen, der det ikke var noen egen prest. På søndager med gudstjeneste der måtte han av gårde grytidlig om morgnen, særlig på dager med dårlig vær og dårlig føre kunne det være en stor utfordring: *Efter Nytaar hændte det en Søndag, da jeg skulde forette i Tangen, at det rasede en Snestorm saa voldsom, at jeg uaktet jeg baade havde en stærk Hest og en voxen Gut bag paa Slæden, ikke naadede at tilbagelægge en Fjerding af*

den henved to Mile lange Vei, før jeg maate give tabt, skriver han. Og de gangene han kom fram, var det så iskaldt i Tangen-kirka at når han gikk ned fra prekestolen følte han sitt *Hoved som nedlagt i Is, uagtet jeg endnu den Tid var vel forsynet med Haar paa samme*.

Men glovarme sommerdager kunne også være en utfordring. Søndag 21. juni 1868 skulle Gedde igjen til Tangen for å forette gudstjeneste, og nå hadde han med seg en del slektninger som var på besøk. Slik skildrer han denne dagen:

Alt mellem Kl 6 og 7 forlod vi Lundegaard, syv Personer paa Vognen, ledsagede af Ditlef Hansen tilhest. Kirketjenesten denne varme Dag blev mig temmelig streng; jeg Havde 240 Altergjester og 10 Børn at døbe, saa det var baade forfriskende og styrkende efter Tjenesten at kunne tage et Bad, just ikke i de fineste Forholde, nemlig i et af Viks Brænderis vældige Mæskekar, som fyldtes fra den forbistrømmende Vikselv, men lige velkomment baade for mig, Ditlef og Julius. De sidste lod sig ikke nøie med at tage Badet en Gang, men gjentog det endnu paany om Eftermiddagen.

Da det blev lidt svalere Kl. 8 om Aftenen, skulde vi da drage hjemover; men for at faa lidt Afvexling valgte jeg at tage Veien gennem Valset og Romedal i den Tanke, at det ikke kunde være saameget længere. Deri tog jeg dog feil, da Veien her var hele 28 Km., medens den almindelige Vei, vi havde kjørt om Morgenen, kun var 20 Km. Vi lærte imidlertid paa denne Maade en Egn at kjende, som siden i 30 Aar skulde være Stedet for min Virksomhed. Men jeg viste mig ved denne Læilighed, som saa ofte ellers i de første Tider af mit Ophold paa Landet, som alt Andet end praktisk, da jeg paa hele denne lange Strækning ikke lod min kjære Hest faa fodring og Hvile, hvorfor jeg da ogsaa ved vor Hjemkomst over Midnat maatte døie en alvorlig Skjændepræken af min Gaardskarl, der paastod, at Hesten var saa nedkjørt og sulten, at den "aad af selve svarte Jora".